

В о л г а р
HIREK

A magyarországi bulgárok kétnyelvű havilapja

2008. május

Цена: 150 форинта ** Ара: 150 Ft

2591

Български В Е С Т И

Вестник на българите в Унгария

В Б Р О Я
ч е т е т е

Общобългарски
събор в Микулчице

Юбилей
на Танцов състав
„Биляна“
в Карцаг

Абитуриентски
бал в БУСЕУ
„Христо Ботев“

Среща на българи в Микулчице

На 10 май голяма група българи от Унгария взе участие в общобългарския събор край Микулчице, Чехия. Съборът се организира от Съюза

стени. Именно тук е бил един от центровете на мисионерската дейност на Кирил и Методий. Днес Микулчице се е превърнало в

го вероятно той да е бил погребан именно в този голям средновековен център на моравската държава. Скромна плоча във формата на разтворена книга, върху която е изписан откъс от съчинението на Черноризец Храбър „За буквите“ на старобългарски език напомня за делото на Методий: „Ако запиташ славянските азбукарчета, като речеш: „Кой ви е създал азбуката или превел книгите?“, всички знаят и в отговор ще рекат: „Св. Константин Философ, наречен Кирил, той ни създаде азбуката и преведе книгите и брат му Методий.“ След смъртта на Методий, неговите ученици са прогонени от Моравия. Именно те занасят в България своето знание и славянските книги, приети са от новопокръстения български княз Борис, който им създава условия за книжовна дейност. Именно благодарение на тази дейност славянският книжовен език става официален книжовен език на средновековната българска държава и бива съхранен за поколенията. По-късно той се разпространява и в други славянски държави.

Поклонението се свързва с 11 май, ден на светите братя Кирил и Методий, според православния кален-

на българите в Средна Европа. Пътуването на българите от Унгария в местност, където е имало голямо средновековно селище, бе организирано и финансирано от Дружеството на българите в Унгария и подпомогнато от Столичното българско самоуправление и Българското самоуправление в Дунахаристи. По време на разкопки, които продължават десетилетия наред, са открити останки от 12 църковни постройките, княжески дворец, жилищни сгради, образувачи улици, защитни крепостни

традиционно място за поклонение пред паметта на двамата братя. В последно време все по-голяма тежест придобива и хипотезата, че в Микулчице е погребан един от създателите на славянската писменост св. Методий. Единственият писмен извор се намира в краткото житие на двамата братя. Според него Методий бил погребан от лявата страна на олтара на великата моравска църква. Въпреки че още четири селища – Велехрад, Нитра, Сремски Карловец и Залавар – претендират за гроба на Методий, мно-

Bolgárok találkozója Mikulčicén

Május 10-én több mint 150 magyarországi bolgár indult útnak a csehországi Mikulčicébe, hogy részt vegyen az Európai Bolgárok Találkozásán, amelyet a Közép-Európai Bolgárok Szövetsége rendezett. Az autóbusszos kirándulást a Magyarországi Bolgárok Egyesülete szervezte a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és a Dunaharaszti Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával. A mai Mikulčice helyén már a középkorban is nagy település volt. Az ásatások során 12 templomépület, egy fejedelmi palota, több lakóház és városvédő fal romjait tárták fel. Ez a hely volt Cirill és Metód misszionáriusi tevékenységének egyik központja, és a tudósok egy része úgy tartja, hogy itt van eltemetve Szent Metód, akinek feltételezett sírján egy nyitott könyv alakú emléktábla látható óbolgár nyelvű felirattal. Ezért vált Mikulčice a két szent fivéről való megemlékezés hagyományos színhelyévé. A találkozóra eljöttek a környező országokban élő bolgárok, valamint a Közép-Európai Bolgárok Szövetséges Prágában

megtartott konferenciáján részt vevők is. A konferencia résztvevői úgy döntöttek, hogy a szövetség váljon az Európai Bolgárok Szövetségévé, ezért voltak jelen a csehországi, a szlovákiai, az ausztriai, a magyarországi, a romániai és a lengyelországi bolgárokon kívül a lettországi, az ukrainai, a ciprusi és más országbeli bolgárok képviselői is.

A mikulčicei ünnepségen magas rangú vendégek is részt vettek. Eljött Angel Marin, Bulgária elnökhelyettese, a Határon Túli Bolgárok Hivatalának képviselője, a Bolgár Nemzeti Rádió tudósítója, valamint csehországi önkormányzati vezetők és a különböző országokban élő bolgárok szervezeteinek a vezetői is. A legnagyobb számban a magyarországi bolgárok képviselték magukat, és a műsor legnagyobb részét is a Jantra és a Roszica Néptáncgyűttes és a Pravo zenekar adta. Rajtuk kívül fellépett még a bécsi Kitka Női Hagyományőrző Csoport és a prágai bolgár iskola tanulói.

дар. На събора пристигнаха българи от околните страни и участниците в поредната конференция на Съюза на българите в Средна Европа, състояла се в Прага. На конференцията бе взето решение съюзът да прерасне в Европейски съюз на българите, ето защо на нея присъстваха представители на българските общности не само от Чехия, Словакия, Австрия, Унгария, Румъния и Полша, а и от Латвия, Украйна, Кипър и др. страни. Български организации от още 15 други държави заявиха желанието да станат постоянни членове на Европейския съюз на българите.

За ранга на срещата свидетелстват и гостите. Тази година в тържествата участва вицепрезидентът на

България Ангел Марин, областният управител на Южна Чехия, представител на Държавната агенция на българите в чужбина, на Българското национално радио, както и ръководители на организациите на българските общности в много европейски страни.

Българите в Унгария бяха особено силно представени, те пристигнаха с 4 автобуса и изнесоха една голяма част от програмата с концерт на танцов състав „Янтра“ и оркестър „Право“. Освен тях в програмата участваха женска фолклорна група „Китка“ от Виена и ученици от българското училище в Прага.

Срещата в Микулчице има характер на истински народен събор, на който се срещат българи от окол-

ните държави, установяват контакти, организират съвместни програми, разменят идеи, обединяват усилията си за общи акции. Тези срещи обединяват и старите градинарски семейства, заселени в Унгария, Чехия, Словакия и Австрия. Някои от тях именно тук се виждат с роднините си от други страни.

Въпреки че българите от различните европейски страни имат различна предистория и съдба, която твърде много се различава – от Украйна до Кипър и от Латвия до Испания, те се чувстват неделима част от България, неделима част от европейската култура.

Български ВЕСТИ

Издание на Българското
републиканско самоуправление,
1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция

Андреа Генат (главен редактор),
Моника Тютюнкова,
Светла Кюсева
Отговорен издател
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда за
национални и етнически
малцинства в Унгария, СБС и на
Българските самоуправления в II,
V, IX, X, XIII, XIV, XV, XVII, XVIII,
XX, XXI и XXIII район на
Будапеща и във Фелшъожолца,
Сегед, Дунахарасти, Дунакеси,
Халастелек, Кишкунлацхаза,
Сигетхалом, Сигетсентмиклош,
Естергом и Печ.

B o l g á r HÍREK

A Bolgár Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztőbizottság

Genát Andrea (főszerkesztő),
Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó
Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és
Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, a F80
és a II, V., IX., X., XIII., XIV., XV., XVII., XVIII.,
XX, XXI. és XXIII. kerületi, valamint a Felső-
zsolcai, a Szegedi, a Dunaharaszti, a Ha-
lászteleki, a Dunakeszi, a Kiskunlacházi, a
Szigethalmi, Szigetszentmiklósi, Esztergomi
és a Pécsi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat
támogatásával.

ISSN 14163098

MS Mester Stúdió, Globe Print Nyomda

Новини от Дебрецен

Приятни моменти за посетителите на Къщата-музей и Галерията в Хайдухадхазя създаде Българското самоуправление в Дебрецен на 17 април т. г. На фотоизложбата на Каталин Хорват бяха представени снимки от побратимения на Дебрецен български град Шумен. Красиво изработени народни предмети дадоха представа за вкуса на българина. Димитранка Мишколци, председател на Българското самоуправление в Дебрецен, разказа за пристигането на българите по тези места, което е станало в три пре-

селнически вълни, както и за тяхната дейност на територията на Унгария. Светлин Тани декламира стихове на български език, а оркестър Джумбарлак свири българска музика. Мнозина от присъстващите споделиха спомени от пътуванията си до България, което подчерта още повече семейното настроение на срещата. Разговорите бяха съпроводени с дегустация на неподправени български вина и салати. Прожектираният филм въображаемо пренесе присъстващите на черноморското

крайбрежие. Всеки четвъртък, докато изложбата бе открита, на посетителите бе предоставена възможността да вземат участие в музейната програма „Приказки, песни и игри от България“. На 26 април бе организиран семеен ден, по време на който бяха изготвени мартеници, а на 9 май в рамките на Европейския ден Димитранка Мишколци изнесе сказка за българската роза, след което бяха изпълнени български стихотворения на унгарски език и прозвучаха български песни.

Мариана Мочник Коромпай
музеен педагог

На 29 април в зала „Подийум“ на Дебреценския културен център бе организирана българо-унгарска танцова вечер и дегустация на вино. Оркестърът и танцовият състав „Джумбарлак“, както и танцьори от Дебреценския фолклорен ансамбъл също участваха в програмата.

Hírek Debrecenből

A Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat jóvoltából kellemes délutánt tölthettek a hajdúhadházi Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériába látogatók április 17-én. A kiállításon Horváth Katalin csodálatos fotói láthatók, amelyek Sumenben, Debrecen bolgár testvérvárosában készültek. A szép népművészeti tárgyak pedig a bolgár ízlésvilágot tükrözik. Miskolczi Dimitranka, a bolgár önkormányzat elnöke megnyitójában beszélt a bolgárok három hullámban történt betelepítéséről, magyarországi tevékenységükről. Ízelítőt kaphattunk a bolgár kultúrából Tanyi Svetlin eredeti nyelven előadott versmondásával, valamint a Dzsumberlak együttes tagjainak muzsikájával. A családi hangulatot bizonyítja, hogy többen felidéztek Bulgáriában tett utazásaik emlékezetes eseményeit. A személyes beszélgetések a bolgár saláták és a hamisítatlan bolgár borok kóstogatásával folytatódtak. A bemutatott film pedig képzeletben a tengerpartra repítette látogatóinkat. A ki-

állításához kapcsolódóan minden csütörtökön múzeumpedagógiai foglalkozásokkal várták az érdeklődőket *Mesék, dalok, játékok Bulgáriából* címmel. Április 26-án családi napot rendeztek, ahol martenicát készíthettek a megjelentek, május 9-én pedig, az Európa Nap keretében Miskolczi Dimitranka tartott előadást a bolgár rózsáról, majd bolgár versek hangzottak el magyar nyelven és bolgár dalok csendültek fel.

Korompainé Mocsnik Marianna
múzeumpedagógus beszámolója alapján

Április 29-én a Debreceni Művelődési Központ Pódiumtermében bolgár-magyar táncbátát és borkóstolót tartott a Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat. Az esten a Dzsumberlak zenekar és táncegyüttes, valamint a Debreceni Népi Együttes táncosai működtek közre.

Майски празник в Шорокшар

Българското самоуправление в Шорокшар и Българското фолклорно дружество взеха участие на традиционния майски празник, организиран в Шорокшар на 1 май. За целта бе поканен хора на побратимената Твърдица, който се представи с трийсетминутна програма пред публиката. След големия успех на програмата гости и публика имаха възможност да опитат специалитетите на българската кухня. Българската шатра бе посетена от министъра на културата и образованието Ищван Хилер и от кмета Ференц Гейгер, който изрази голямото си задоволство, че сътрудничеството между побратимените общини е така активно и плодотворно. В неделя гостите бяха разведени из Будапеща, за да разгледат забележителностите ѝ.

Majális Soroksáron

A Soroksári Bolgár Kisebbségi Önkormányzat a Soroksári Bolgár Hagyományörző Egyesület közösen részt vett 2008. május 1-én a hagyományos Soroksári Majálison. Erre az alkalomra meghívást kapott Soroksár bolgár testvérvárosának, Tvardicának a kórusa, amely egy harminc perces műsorral kedveskedett a közönségnek. A nagy sikert és tetszést arató műsor után a fellépők és az ott tartózkodó vendégek ízelítőt kaptak a bolgár konyha specialitásából. A bolgár sátort meglátogatta Hiller István miniszter úr és Geiger Ferenc polgármester úr is, aki nagy örömet fejezte ki, hogy a kerületben ilyen aktív és gyümölcsöző a testvérvárosi együttműködés. A vendégek másnap megcsodálhatták Budapestet és nevezetességeit.

Първенство за Славянската купа

На 3 май за втори пореден път бе проведено футболното първенство за Славянската купа, в което се състезават отбори от Института по славянски и балтийски филологии (сръбска, хърватска, словенска, чешка, словашка, полска, украинска, българска и руска) при Будапещенския университет ЕЛТЕ. Желанието на организаторите е да превърнат в традиция първенството, чието начало бе поставено през 2007 г.

Както и миналата година, първенството се проведе в Помаз – в селището, както някога, така и днес живеят сърби. На големия стадион бяха очертани 4 малки игрища, на които мачовете се играеха успоредно. Срещите бяха ръководени от професионални съдии. Наред с мъжките отбори тази година в първенството се включиха и два женски отбора, които играха помежду си.

След първенството състезателите се освежиха със студена бира и музика на живо.

През 2008 Славянската купа спечели чешкият отбор, на второ място се класираха българите, а на трето беше руският отбор. Проявата бе подкрепена и от Българското републиканско самоуправление.

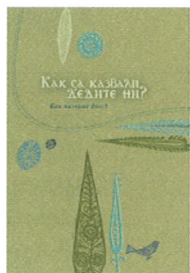
Szláv Kupa

Május 3-án második alkalommal került megrendezésre a Szláv Kupa elnevezésű foci bajnokság, ahol az ELTE Szláv és Balti Filológiai Intézete szakjainak csapatai (szerb, horvát, szlovén, cseh, szlovák, lengyel, ukrán, bolgár, orosz) és további három csapat (tanárok, macedón, belorusz) megmérettetésére került sor. A rendezvénnyel a tavaly megkezdett hagyományt kívánták folytatni a szervezők.

A tavalyihoz hasonlóan a Szláv Kupa ismét Magyarország egy régen és ma is szerbek lakta településén, Pomázon került megszervezésre. A szervezők egy nagy foci pályán 4 kisebb pályát alakítottak ki, ahol egy időben folytak a mérkőzések. A mérkőzéseket professzionális bírók vezették. Idén a férficsapatok mellett két női csapat is nevezett a bajnokságra, ők bemutató mérkőzéseket vívtak egymás ellen.

A mérkőzések után közös felfrissülés várta a résztvevőket hideg sör és élőzene mellett.

A Szláv Kupát 2008-ban a csehek csapata vihette haza, a második helyen a bolgár csapat, a harmadikon pedig az orosz végzett. A rendezvényt a Bolgár Országos Önkormányzat is támogatta.

Как са казвали дедите ни?

Да напишеш книга, която да е интересна за съвременното информационно общество, е наистина успех. А да направиш книга, която да те сродява с народа ти в днешния глобализиращ се свят, е повече от успех. Повече от успех постига Светла Кjosева, съставител на сборника с народни умотворения „Как са казвали дедите ни“, предназначен за деца и родители, тъй като не остава просто съставител. Тя е автор на книга, която има познавателни, възпитателни и развиващи цели. И тази полифункционалност се постига не само по отношение на деца, но и на възрастни. Книгата е в обем от 104 страници. Съдържа фолклорни умотворения – пословици, поговорки, скороговорки, гатанки, приказки, песни, игри, броилки, залъгалки, разпределени в 13 теми, които съответстват на теми от фолклорното творчество. Литературните източници са представени коректно. Това, което отличава настоящата

книга от други сборници с фолклорни умотворения, е стремежът на авторката да отговори на нуждите на българите извън границите на България. Като отчита спецификата и необходимостта от развитие на комуникативноречевата компетентност, Кjosева включва в книгата дидактическа част, включваща задачи и пояснения. Не на последно място трябва да изтъкнем голямото значение на книгата, което се състои в това, че в нея не просто са събрани фолклорни текстове. Те са подбрани и представени с цел да се „помогне на всеки, който се интересува от своите корени“. С включените задачи и пояснения сборникът се превръща в ценно помагало за езиково обучение, за опознаване на културноисторическото развитие на народа като база за съпоставяне с други култури.

И най-важното – книгата наистина ни позволява да усетим „магическото въздействие на словото“.

доц. Росица Пенкова, СУ „Св. Климент Охридски“ – София

Интернетически Гергьовден

Българското младежко дружество организира на 9 май балкански Гергьовден в Българския културен дом. На вечерта свиреха оркестрите Право и Маскарадес, които изпълниха българска и гръцка музика. Те създадоха добро настроение за събралите се български, гръцки и – естествено – унгарски младежи, които танцуваха до зори.

Hogyan mondták őseink?

Egy olyan könyvet írni, amely felkelti a modern információs társadalom érdeklődését, siker. Egy olyan könyvet létrehozni, amely közel hoz a népedhez a mai globalizálódó világban pedig több mint siker. Kjoszeva Svetla több mint sikert ért el a *Hogyan mondták őseink* című közmondásokból, mondókákból, találós kérdésekből, népmesékből, népdalokból, népi játékokból, kiszámolókból stb. álló szöveggyűjteménnyel, amely gyerekeknek és a szüleiknek szól. Kjoszeva Svetla nem egyszerűen összeállítja az ismeretterjesztő, nevelési és fejlesztési célokat szolgáló könyvnek, hanem szerzője is.

A könyvben található szövegek 13 téma köré vannak csoportosítva, és kifejezetten a Bulgária határain kívül élő bolgárok-nak készült. Minden fejezethez tartozik egy didaktikai rész is, amelyben feladatok és magyarázatok találhatók. Így a szöveggyűjtemény kiváló segédkönyv mind a nyelvtudás fejlesztéséhez, mind a bolgár nép kulturális-történelmi fejlődésének megismeréséhez.

És ami a legfontosabb – a könyv valóban lehetőséget teremt arra, hogy megérezzük „a szó mágikus erejét“

Rosica Penkova docens

Szófiai Szent Kliment Ohridski Tudományegyetem

Interetnikus Szent György-nap

A Bolgár Ifjúsági Egyesület május 9-én balkáni Szent György-napi bulit rendezett a Bolgár Művelődési Házban. A rendezvényen a bolgár zenét játszó Pravo és a görög zenét játszó Maskarades együttes szolgáltatott a jó hangulatot a szép számban összegyűlt bolgár, görög és természetesen magyar fiatalnak, akik hajnalig ropták a táncot.

Празник в Карцаг

На 19 април в Младежкия културен център „Дерине“ в Карцаг танцова група „Биляна“ (съставена от възпитаници на гимназия „Арон Ъабор“ и Медицинския техникум) отпразнува своята пета годишнина. Както е видно и от името на групата, репертоарните предпочитания са насочени към българските танци. Танцовият състав е познат на любителите на български народни танци, той е участвал на фестивала „Гласовете на Балкана“ в Бекешчаба през 2006 г., в програмата „Лицата на България“, организирана през февруари 2007 г. в Етнографския музей, на българските дни в Цент-

ралните хали в Будапеща и на редица други фестивали и прояви. Танцовата група поддържа отлични отношения с Българското самоуправление в Сегед. Ръководителят на групата Янош Майор е завършил българска филология в Сегедския университет и, въпреки че няма български корени, е страстен почитател и пазител на българската култура и предава тази своя любов на учениците си. Всяка година Янош Майор води своите танцьори в България, за да учат нови танци от български хореографи. На юбилея в Карцаг, освен „Биляна“, в програмата участваха фолклорна

група „Елдород“, фолклорен състав „Зорница“, танцовите състави „Пантлика“ и „Копогок“ от Карцаг, народната певица Емеше Над, както и фолклорна група от Ракоцифалва. Сред участниците в празничната програма бе и камерният девически хор на гимназията, който изпълни бъл-

гарски и унгарски народни песни. На своя юбилей танцов състав „Биляна“ се представи и с няколко съвсем нови танца. Младежите от състава танцуват с въодушевление и с все по-голямо умение, а чрез народния танц все повече се сближават с България и българската култура.

На концерта, който пожъна голям успех, присъстваха близо 500 души, които се докоснаха до българската култура. Вечерта завърши с танцова къща. Цялата проява бе отлично организирана. Тя бе осъществена с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария.

Ünnep Karcagon

Április 19-én a karcagi Déryné Művelődési és Ifjúsági Központban ünnepelte meg fennállásának 5 éves évfordulóját a Gábor Áron Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolában működő Biljana táncscsoport. Ahogy a táncscsoport nevéből is kitűnik, a fiatal táncosok a bolgár táncokat részesítik előnyben repertoárjukban. A táncscsoport nem ismeretlen a bolgár táncokat kedvelők körében, részt vettek többek között 2006-ban a Balkán Hangja Fesztivál békéscsabai állomásán, a Néprajzi Múzeumban 2007 februárjában megrendezett Bulgária arcai elnevezésű rendezvényen, a budapesti Nagyvásárcsarnokban és számos más fesztiválon és eseményen. A táncscsoport kiváló kapcsolatokat ápol a Szegedi Bolgár Kisebbségi Önkormányzattal is. A táncscsoport vezetője, Major János bolgár filológia szakon végzett a Szegedi Tudományegyetemen, és bolgár gyökerek nélkül elkötelezetten ápolja a bolgár kultúrát, és

erre tanítja az iskola diákjait is. Több éve nyaranként kiviszi a táncscsoportot Bulgáriába, hogy bolgár koreográfusoktól sajátíthassanak el új koreográfiákat.

A karcagi jubileumon a Biljana táncegyüttesen kívül fellépett az Eldorod Művészeti Csoport, a Zornica Hagyományőrző Népi Együttes, a karcagi Pántlika táncscsoport, a karcagi Kopogók táncscsoport, valamint Nagy Emese népdalénekes és a rákóczi-falvai Kuruc Hagyományőrző Egyesület. A fellépők között ott volt a gimnázium leány kamarakórusa is, amely magyar és bolgár népdalokkal. A Biljana táncegyüttes a régi koreográfiáin kívül néhány újjal is készült a jubileumi estre. A fiatalok lelkesen és egyre ügyesebben táncolnak, és a néptáncon keresztül mind közelebb kerülnek Bulgáriához és a bolgár kultúrához. A nagyszerű koncertet, amelyen mintegy ötszáz néző ismerkedett meg a bolgár kultúra egy szeletével, jó hangulatú táncház zárta. A kiválóan megszervezett rendezvényért köszönet illeti a rendezőket, és a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványt az anyagi támogatásért.

Български писател на Международния панаир на книгата

Младата българска писателка Иванка Могилска бе гост на Международния фестивал на книгата в Будапеща, който тази година се проведе от 24 до 27 април. Тя взе участие в разговора на авторите на дебютен роман.

Срещата на младите романисти се провежда вече за осми път в Будапеща и е едно от централните събития на международния панаир на книгата, което събира писатели от повече от 20 европейски страни и многобройни зрители в панаирните зали. Разговорът се води от известни унгарски писатели и литературни критици и дава възможност за опознаване на младата литература от различни страни, както и за държавната политика в областта на културата, която твърде много се различава в различните части на континента.

Тази година, наред с българското участие бяха представени писатели от Италия, Словения, Финландия, Дания, Словакия, Австрия, Германия, Полша, Румъния, Чехия, Испания, Португалия и други европейски страни, членки на Европейския

съюз. Български автор за първи път участва в престижната среща след приемането на България в евросъюза.

Романът на Иванка Могилска „Места за загубване“ излезе в края на 2007 г. в България. За него литературния критик Силвия Томова казва: „Това всъщност е книга за намирането. В нея е намерен образът на градския човек, който тича сутрин за офиса, а вечер гадае отражението си под неоновите лампи, сред какофонията на баровете и безсмислените разговори. Това е и книга, която разрушава образа на градския човек. Романът „Места за загубване“ играе смело с времевата. Пренася четящия ту в миналото, където всичко е сигурно, ту го поставя в настоящето, което често го измъчва, а после, насложено върху настояще и бъдеще, рисува въображаеми картини.“

Посещението на Иванка Могилска в Унгария бе осъществено благодарение на подкрепата на Българското републиканско самоуправление и на Българския културен институт.

Ученици от

Учениците от Основно училище „Ференц Мора“ в Zugló имаха възможност да се насладят на завладяващата музикално-танцова програма, изнесена на 30 април от български ученици. Участниците пристигнаха от Пловдив, втория по големина град в България. Пловдив е културен и промишлен център с десетки средни и висши училища, музеи, театри и опера.

Гостите разказаха за римския амфитеатър в родния си град, за античните и средновековни паметници, за турските джамии и други туристически забележителности. Програмата бе представена от трите музикални състава на Средното общообразователно училище „Паисий Хилендарски“ – два хора, духов оркестър и танцьори, с повече от 80 участника. Събитията на деня бяха организирани и ръководени от директора на Българския културен институт Пламен Пейков.

В началото на програмата българските ръководители разказаха какви концерти са изнасяли досега и че пътуването им до Унгария е награда за участие в един от фестивалите.

В хор „Синигерче“ пеят по-малките, но нивото им е толкова професионално, че нашите ученици оста-

Bolgár író a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon

A fiatal bolgár író Ivanka Mogilszka volt a vendége a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválnak, amelyet április 24-27. között rendeztek meg. Ivana Mogilszka *Vesztőhelyek* c. regénye 2007 végén jelent meg Bulgáriában.

Az író rész vett az Európai Elsőkönyvesek Fesztiválján. A fiatal regényírók találkozója nyolcadik alkalommal rendezték meg Budapesten, és ez az egyik központi eseménye a Könyvfesztiválnak. A pódiumbeszélgetést, amely lehetőséget teremt arra, hogy megismerkedjünk különböző európai országok legújabb irodalmával és kultúrpolitikájával, ismert magyar írók és irodalomkritikusok vezetik. Ivana Mogilszka budapesti látogatása a Bolgár Országos Önkormányzat és a Bolgár Kulturális Intézet támogatásával valósult meg.

Bolgár iskolások zenés műsora Zuglóban

Fergeteges hangulatú műsort láthattak április 30-án délből a zuglói Móra Ferenc Általános Iskola diákjai: bolgár diákok zenés-táncos programját. A résztvevők Plovdivból jöttek, Bulgária második legnépesebb kulturális és ipari központjából, amelyben tucatnyi középiskola és több főiskola, múzeum, színház és operaház is található.

A műsort a „Paiszij Hilendarszki“ elnevezésű általános- és középiskola három zeneművészeti együttese adta: két énekkar és egy rézfúvós zenekar, valamint táncosok, együttesen több mint 80 diák résztvevővel!

A Cinege Együttesben a kisebb gyerekek énekeltek – de már olyan profi szinten, hogy a mi diákjaink csak ámultak rajta! Nem hiába: az énekesek már nagy sikerrel szerepeltek szlovák, olasz, francia, görög és török fesztiválokon is, melyek

България изнесоха концерт в Зугло

наха захласнати. Не напразно, малките певци вече са участвали с успех на фестивали в Словакия, Италия, Франция, Гърция и Турция и винаги са се завръщали в родината с трофеи. Смесеният хор на по-големите не е за пръв път в Унгария и е лауреат на хоровия фестивал в Бекеш. Духовият оркестър отмерва с пълна сила ритъма, а маршът и танцът на мажоретките е впечатляващ. Лъщят, знътят и отекват тропети, тръби и разни инструменти, отмерват барабаните. На този ритъм всички в залата биха замарширували, но в препълненото помещение нямаше място – колкото и да е голям физкультурният салон на училището. Отделните състави се открояваха и с облеклото си, а носиите на танцьорите бяха прекрасни. Нашите ученици посрещнаха с овации всяко изпълнение, често извикваха на бис участниците в близо едночасовата програма. Залата бе нажежена до крайност като на рокконцерт!

Бяха проведени и професионални разговори. Естествено, ние също представихме нашето училище и разведохме гостите из сградата. Нашите гости бяха приятно изненадани от факта, че в околността на училището в близкото минало са се

намирали градините на български зеленчукопроизводители и колко е жив споменът за общото минало и дружбата на двата народа... Вървейки по коридорите се срещнахме и с Давид Пенко-Колев, чиито предци – както издава и името му – са били българи. По време на зае-тостта на директорката на училището с гостите се занимава библиотекарят на училището Дьорд Яшко. Останалите служители също се включиха активно, беше организиран и отличен бюфет. Директорката Гизела Хорват запозна гостите с учебната програма на училището, с разширеното обучение по език. Стана въпрос и за сътрудничеството ни с едно полско училище по европейската програма „Комениус 1“. След представянето на своето училище и на съставите си, българските гости също споделиха, че биха искали да вземат участие в подобни проекти, сътрудничейки си с унгарско училище.

Следобед, в рамките на един по-непринуден разговор, педагозите от двете училища си размениха дребни подаръци за спомен. Ние подарихме годишниците на училището, в които между другото се споменава и за българските градинари, живели в непосредствена близост.

На сбогуване всички бяха единодушни: трябва да се срещнем отново! А гостите поканиха учениците и учителите да посетят Пловдив.

Текст и снимки Дьорд Яшко,
учител-библиотекар
в училище „Ференц Мора“

mindegyikéről trófeákkal tértek haza! A nagyobb diákok vegyes kórusa már járt Magyarországon is, a békési kórusfesztiválon díjat is nyertek. A rézfúvós zenekar nemcsak szépen fújta a talp alá valót, de mazsorettszövegének a lányai is igen látványosan meneteltek, táncoltak. Csillogott-villogott és persze harsogott is a sok trombita, kürt és néhány igen különleges más hangszer, pufogtak a dobok. A pattogó ritmusra a hallgatóság maga is szívesen masírozni szeretett volna – de a teli teremben erre nem volt hely, bármily nagy is az iskola tornaterme. Látványos volt az együttesek más-más egyenruhája, meg a táncosok bájos népviselete is. Diákjaink lelkesen mindegyik műsorszámot külön-külön megtapsolták, de az egy órás program során többször volt vastaps is.

Szakmai beszélgetések is folytak a nap során: természetesen mi is bemutattuk az iskolánkat, szóban és röviden körbesétálva. Nagyön tetszett a vendégeknek, amikor megtudták, hogy az iskola környékén még a közelmúltban is nagy bolgárkertészetek voltak, hogy mennyire élő nálunk a két nép közös múltja, barátsága... Az is, hogy az iskolafolyosón még egy olyan diákkal (Penko-Ko-

lev Dáviddal) is összehálálkozhattak véletlenül, akinek az ősei bolgárok voltak. Az ismerkedést – amikor az iskola igazgatója a reprezentációs és egyéb feladataival volt elfoglalva, jobbra Jaskó György, az iskola könyvtárosa-tanára vezette. De az iskola sok más dolgozója is aktívan segített, még remek kis büfé is volt. Horváth Gizella iskolaigazgató oktatási programjainkat, nyelvi tagozataink munkáját is ismertette. Szóba került a „Comenius1” európai uniós program keretében megvalósított „testvériskolai” kapcsolatunk egy lengyelországi iskolával is. A bolgár pedagógusok iskolájuk, együtteseik bemutatása után elmondták, hogy ők is tervezik, hogy részt vegyenek egy hasonló projektben valamely magyar iskolával együttműködve.

Délután, az akkor már oldott hangulatú beszélgetés végén arról emléktárgyakkal ajándékozták meg egymást a két iskola pedagógusai. Búcsúzáskor pedig együtt mondtuk mind: szívesen találkoznánk egymással máskor is! Vendégeink meg is hívták iskolánk diákjait-tanárait Plovdivba!

Szöveg és képek: Jaskó György, a Móra Iskola könyvtáros-tanára

Етични правила на поведение в дома господен

„Бог не е Бог на безредие, а на мир. Всичко да става с приличие и ред“ Бог е нашият баща, а ние Неговите чедра. Всеки храм е Негов дом и всеки който истински Го обича, често се отзовава с радост на поканите Му. И когато забие църковната камбана, остава всичките си земни грижи и отива на църква. А онзи, който търси единствено оправдание, за да не посещава Божиите служби, е християнин само по име. Затова Църквата справедливо е наредила с осемдесето правило на Шестия Вселенски Събор: „Който християнин не отива в продължение на три недели на светата литургия и няма извинителна причина за отсъствията си, се самоотстранява от църковно общение“.

Как трябва да се държим в Божия храм? – Независимо дали сме там

заради своето спасение или единствено по силата на навика, трябва да се съобразим и да спазваме установените църковни правила на поведение.

Всеки уважаващ себе си и институцията християнин се подготвя за неделната служба още привечер, понеже църковните празници започват след залез слънце предишния ден. В неделната утрин всеки, който ще се черкува, не приема храна и пиене, за да може да си вземе нафора (осветен хляб), който свещеникът раздава в края на литургията. Чуе ли камбаната, тръгва към храма, казвайки си на ум Иисусовата молитва: „Господи, Иисусе Христе, Сине Божий, помилвай мене, грешния!“ и влиза в църквата навреме. В първите християнски времена, щом службата започвала, храмовите

врати се затваряли и закъснелите не се допускали вътре, за да не смутят богослужението и вниманието на богомолците.

Влизането в Божия храм се отличава от влизането в която и да е обществена сграда и се предшества от смирен поклон, бавно и благоговейно прекръстване. По древен обичай мъжете влизат снели шапки, а жените с кърпа или шапка на глава. Облеклото ни трябва да е прилично, защото Божият храм не е нито модна къща, нито дом за модни ревюта, а убежище за покаяние и молитва.

Влизайки, християнинът си купува свещи и записва имена на живи и починали и се миросва (помазване кръстообразно от свещеника – с осветен елей). Свещите си запалва една от друга на определените

свещници: пред Иисусовата икона, след това пред иконата на св. Богородица и накрая – за упокой, шепнейки следните молитвени слова: „Господи, Иисусе Христе, приеми тази моя малка жертва за всичко, което е добро и полезно за мене, грешния, за моите роднини, приятели, близки!“ Пред иконата на св. Богородица: „Майко Божия, защити ме под Твоя покров!“ И за упокой: „Господи, упокой душите на Твоите починали раби (имената) и направи вечна тяхната памет!“

Голям грях извършва богомолецът, когато приказва в църква! Който не може да сдържа езика си по време на богослужение и е оставил за разрешаване проблемите си в храма, много по-добре ще постъпи, ако си остане в къщи.

На въпроса, кога трябва да се стои прав или да се сяда, Църквата се произнася така: който се чувства здрав и издръжлив – редно е да стои прав през цялото време на литургията, а възрастните, болните и немошните могат да седят, като само при четенето на Евангелието, при Малкия и Великия вход, и „Отче наш“ стават прави.

Колениченето е израз на съкрушение и скръб, но двадесето правило на Първия Вселенски събор забранява да се коленичи в неделя, защото в този ден е станало Христовото възкресение.

Кога черкуващият се трябва да се кръсти и да се покланя? Най-общо казано богомолецът да се прекръства всеки път когато чуе, че се чете или пее трисветото Божие име – на Отец, Син и Свети Дух. А поклони се извършват, когато в богослужебното четиво или песен се споменава глагола гпокланям се“, както и при целуването на иконите, Евангелието, Кръста, свети мощи.

След св. литургия богомолците се подреждат чинно да си вземат нафора (осветения хляб, вместо причастие), като първо минават мъжете, а след тях жените. Когато му дойде редът, християнинът поема

нафората с дясната шепа, под която е подложил кръстообразно лявата ръка. След това се отдръпва в страни, навежда глава и с уста поема осветения антидор, като гледа да не паднат трохи на пода и внимателно с език обира частичките останали по шепата му. Ако е подготвен за свето Причастие и се е изповядал, първо се причастява и след това взема нафора, но без да целува ръката на свещеника и до вечерта се пази да не плюе. След отпуста (края на службата), богомолецът не остава в храма, за да си побъбри с приятели и познати. Отново целува някои икони, прекръства се на изхода и се прибира вкъщи, носещ Божието благословение, и като Библейския Авраам споделя със семейството си поуците от прочетените – Апостол и неделно Евангелие.

Необходимо е външното присъствие в храма да отговаря на вътрешното духовно настроение на богомолеца. Той следи внимателно, както възгласите на свещеника и се старее да вникне в техния смисъл, така също и песнопенията на църковния хор, като по този начин дейно участва в общата молитва. Не се разсейва дори и за минута от житейските си грижи, стои благоговейно, предоставил себе си изцяло на Бога.

Изпълнявайки тези предписания на Църквата за това, как да се държим в храма преди, по време и след богослужение, ние ще помогнем за укрепването на църковната дисциплина, предпоставка и за собственото ни спасение. Амин.

Силоам Левит

ТЪЖЕН ПОМЕН

Изминаха 40 тъжни дни изпълнени с много мъка от загубата на нашия мил брат, вуйчо, дядо-кръстник,

Марин Георгиев Симеонов

(Марци-Милардито)

починал на 30 март 2008 година на 69 годишна възраст

*Напусна ни безгълъбо, тихо,
не взе си спогови, даже!
В душите ни пъга изви се,
че нищо не можахме да ти кажем!*

Дълбок поклон пред светлата му памет!

**От опечалените: сестра Атанаска Белошнина,
племенница Драгета Белошнина и нейните зена Андрей и Лилия Палон**

Благодарим на всички, които почетеха неговата памет със присъствието си на погребението.

Още едно ято птици излетя

за да летне към висините на своя живот

На 30 април 2008 г. БУСЕУ „Христо Ботев“ изпрати випуск 2008 от училищното гнездо. В празнично украсената училищна сграда символично се сбогуваха с училищния живот:

Беата Бебревски;
Ева Ковач;
Чила Четнеки;
Александра Стойков;
Димитър Узунов;
Георги Коларов.

По традиция тържеството бе подготвено от учениците от 11 клас, които с много вълнение подредиха и украсиха с цветя, балони и транспаранти класната стая на съучениците

си от 12 клас, стълбището и централното училищно фойе. Емоционално протече последният за абитуриентите час на класа. В присъствието на родителите им, директора на училището и съучениците им от 11 клас, те изслушаха с трепет последните заръки на своя класен ръководител – г-жа Даниела Богданова. Заедно с традиционните торбички, в които бяха поставени символи, вплетени в традициите на унгарското училище, зрелостниците получиха и подаръци от г-жа Лиана Узунова – търговски представител на България в Унгария. Тя отправи по-

желание към учениците да не прекъсват връзката си с България, с българските традиции и култура.

Водени от медния глас на последния за тях училищен звънец, абитуриентите се отправиха към централното фойе, където нетърпеливо ги очакваха официалните гости, много ученици, учители, родители, близки и приятели.

Своите поздрав и пожелания за успешно полагане на държавните зрелостни изпити, здраве и пълноценна реализация в живота отправиха: директорът на училището – г-жа Емилия Атанасова;

Ballagás a Bolgár Iskolában

2008. április 30-án a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnáziumszépen feldíszített épületében elballagott a végzős osztály: Bebrevszki Beáta, Kovács Éva, Csetneki Csilla, Sztojkov Alekszandra, Uzunov Dimiter és Georgi Kolarov.

A hagyományokhoz híven az ünnepséget a 11. osztály tanulói szervezték meg, ők díszítették fel a 12.-esek osztálytermét, a lépcsőházat és az iskola auláját. Az utolsó osztályfőnöki órán a végzősök a szüleik, az iskola igazgatója és a 11. osztályosok jelenlétében hallgatták végig osztályfőnökük utolsó jó tanácsait, és kapták meg a hagyományos tarisznnyakat.

Utoljára szólalt meg számukra az iskola csengője, amely az

aulába hívta őket, ahol már türelmetlenül vártak rájuk a hivatalos vendégek, az iskola diákjai, a szülők, a rokonok és a barátok.

A végzősöket először Emilia Atanaszova, az iskola igazgatója köszöntötte, majd Galja Dimitrova, a Bolgár Nagykövetség tanácsosa, Tanev Dimiter, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete elnöke és Hadzsikosztova Gabriella, a Bolgár Országos Önkormányzat elnökhelyettese mondta el jókívánságait az érettségizőknek. Az iskola előző igazgatója, Rumjana Parcova és Elegia Teodoszieva, az iskola volt tanára levélben üdvözölték a végzősöket.

от БУСЕУ „Христо Ботев“

г-жа Галя Димитрова – съветник на посланика на РБългария в Република Унгария;

г-н Димитър Танев – председател на Дружеството на българите в Унгария;

г-жа Габриела Хаджикостова – заместник-председател на Българското републиканско самоуправление.

За да отправят пожелания към своите възпитаници, поздравителни адреси изпратиха от България и г-жа Румяна Парцова – бивш директор на училището и г-жа Елегия Теодосиева, бивш учител в БУСЕУ.

Водещи на празника бяха учениците Тимеа Тодорова и Йордан Бебрев-

ски. Вокалната група от гимназията, под ръководството и съпровода на Каталин Шебещен – стажантка по български език, поднесе музикален поздрав – „Една българска роза“ и две традиционни за този ден песни – Мате Петер „Elmegyek“, която звучи във всяко унгарско училище, и „Един неразделен клас“, която звучи във всяко българско училище.

След това абитуриентите изразиха благодарности към директора и учителите, и танцуваха своя прекрасен последен танц в училище, който бе отражение на тяхната благородна, нежна и красива душевност.

Събитието беше отразено от програма RONDÓ на Унгарската телевизия.

Тържеството продължи в неформална обстановка на кораба Vogue. Сърдечната атмосфера, хубавата музика, взаимното уважение и приятелските разговори ще оставят незабравими спомени както у всички абитуриенти, така и у техните учители, приятели и близки.

Лиляна Банчева
учител по биология

A műsort Todorov Tímea és Bebrevszki Jordan vezette. Az iskola tanulóiból összeállat kórus a gyakorlótanításon lévő Sebestyén Katalin vezetésével bolgár és magyar dalokat énekelt, majd a 12. osztályosok fejezték ki köszönetüket az iskola igazgatójának és tanárainak. A műsor a ballagók keringőjével ért véget.

Az ünnepség a Vogue hajón megrendezett bankettel zárult, ahol a diákok és a tanárok jó hangulatban töltötték el együtt az időt.

Liliana Bancseva
biológiai tanár

Национална кръгла маса „Новата държавна политика към българите по света“

Политиката към българите в чужбина дълго време не бе във фокуса на вниманието, подчерта вицепремиерът и външен министър Ивайло Калфин в обръщението си към участниците и гостите при откриването на 13 май в НДК на национална кръгла маса на тема „Новата държавна политика към българите по света“.

Форумът бе организиран от Държавната агенция за българите в чужбина и МВнР. Основните акценти от новата стратегия към българите в чужбина бяха изложени от министър-председателя Сергей Станишев.

Сергей Станишев каза, че трябва да се ориентираме към конкретен план за действие в политиката към българите по света.

Сред структурните мерки, които се предвиждат, са създаване на съвет за българите в чужбина към МС, създаване на национален консултативен експертен съвет за българите в чужбина към Държавната агенция за българите в чужбина и

създаване на парламентарна комisia или подкомисия за българите в чужбина като постоянен инструмент на политиката на НС в тази посока.

Сред основните акценти на предлаганата нова политика Станишев посочи разработването на Национална стратегия за работа с българите по света, преглед и промяна на нормативната уредба на работата с българите в чужбина, създаване на отделен фонд за българите в чужбина, който да финансира конкретни проекти и инициативи на техните организации.

Предвижда се и разработване на програма за трайно привличане на българи, които живеят в чужбина, за заселване в България — един от основните нови елементи в предлаганата политика, отбеляза премиерът Станишев.

Това включва издаване на „зелени карти“ за облекчаване на визовия режим и достъпа до пазара на труда в България. Форумът в НДК е организиран от Държавната агенция за българите в чужбина и МВнР.

Вицепремиерът Калфин посочи, че нормативната база не отговаря на изискванията и е необходима цялостна политика към българите в чужбина с общ подход и общи цели, координирана между различните институции и представителите на

българските общности по света. Той отбеляза, че дълго време тази политика е била разнопосочна, заради различието на различни политически инициативи, движени от различни правителствени институции и неправителствени организации.

От години се работи за систематизиране на тези политики, заяви министър Калфин. Посочено бе още, че държавната политика към българите в чужбина изисква допълнителни институционални ресурси и че тя влиза в основата и на други политики, като тази на миграцията и пазара на труда в България. Новите моменти в стратегията за българите зад граница са, че се създава стройна координация и институционално се променят нещата, заяви вицепремиерът.

Вицепремиерът и министър на образованието Даниел Вълчев представи актуалното състояние и проблемите на образователната политика сред българите в чужбина, както и принципите и основните идеи за нейната модернизация. Той предложи българската държава да акцентира върху българските училища към посолствата ни по света.

Участие във форума взеха още вицепрезидентът Ангел Марин,

Nemzeti kerekasztal a határon túl élő bolgárokkal kapcsolatos új állami politikáról

Május 13-án a Határon Túli Bolgárok Hivatala és a Külügyminisztérium nemzeti kerekasztalt rendezett *Új politika a határon túl élő bolgárokkal kapcsolatban* címmel. A külföldön élő bolgárokra vonatkozó új stratégia alapvető kérdéseit Szergej Sztanisev miniszterelnök ismertette. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy konkrét cselekvési terv szükséges. Létre kívánják hozni a külföldön élő bolgárok tanácsát, amely a Minisztertanács mellett működne, valamint egy parla-

menti bizottságot vagy albizottságot, amely a határon túl élő bolgárok ügyével foglalkozna. Szergej Sztanisev fő céljaik közül kiemelte a határon túli bolgárokra vonatkozó nemzeti stratégia kidolgozását, a törvényi szabályozás felülvizsgálatát, és egy külön alap létrehozását a határon túl élő bolgároknak, amely az ő szervezeteik konkrét projektjeit és kezdeményezéseit finanszírozná.

A kormány által javasolt új politika egy olyan program kidolgozását is előírja, amely a külföldön élő bolgárok Bulgáriába vonzását segítené elő. Ehhez ún. zöld kártyát készülnek kiadni a vízumrendszer és a bolgár munkaerőpiacon való elhelyezkedés megkönnyítésére.

Ivajlo Kalfin külügyminiszter kifejtette, hogy a normatív szabályozás nem felel meg a követelményeknek, és egységes politikára van szükség a külföldön élő bolgárokkal kapcsolatban, amelyet a különböző bulgáriai intézményeknek és a külföldi bolgár szervezeteknek koordinálniuk kell. A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a határon túli bolgárokkal kapcsolatos politikához további intézményi erőforrásokra van szükség.

Daniel Válcsev oktatási miniszter vázolta a határon túli bolgárokkal kapcsolatos jelenlegi oktatáspolitikát, valamint korszerűsítésének alapelveit és fő céljait. A tárca javaslata, hogy a fő hangsúlyt a jövőben a nagykövetségek mellett működő bolgár iskolákra fektessék.

A fórumon részt vett Angel Marin, a Bol-

министрите Николай Василев, Стефан Данаилов, Евгений Желев, както и представители на българските етнически общности зад граница от Украйна, Молдова, Германия и др.

Най-евтината работна ръка

в ЕС е в България със средно заплащане от 2.1 евро на час, а най-скъпата е в Дания – със заплащане от 35 евро на час – сочи проучване на Евростат. В Унгария цената на работната сила е 7.7 евро, което е повишение с 15.2%. Най-високо повишението на цената на труда в последната година има и в България и Румъния, което се дължи на присъединяването на двете страни към ЕС. За една година от членството на двете страни са нараснали рязко работните заплати, особено в частния сектор.

Под границата на бедност

от 176 лв. живеят 34% от домакинствата, или около 990 хил. семейст-

ва. С доход до 195 лв. на едно лице, т.е. пак в мизерия, преживяват над половината български домакинства – 57.6%. Хранителните продукти в България са поскъпнали най-много в сравнение с всички 27 държави в ЕС от март 2007 г. до март 2008 г. Това показват данни на Института за социални и синдикални изследвания към КНСБ. Докато повечето от хората едва свързват двата края или изобщо не успяват, поне трима българи получават легално над 2,6 млн. лв. на година. Те са декларирали пред данъчните, че имат да внасят над 600 000 лв. данъци за доходи, получени през 2007 г. Двама от милионерите са от Варна, един е от София.

БДЖ въвежда

от 30 април ограничение в ръчния багаж на пътниците в спалните и кушет-вагоните по вътрешните линии. Мерките за ограничаване на ръчния багаж се предприемат, след като стана трагичния инцидент в нощния влак София – Кардам в края на февруари, при който от пожар в кушет-вагона на влака загинаха девет пътници. Според новите разпоредби, ако пътникът иска да носи над указаното количест-

во багаж, той трябва да го предаде един час преди тръгването на влака в магазина на гарата, за да бъде транспортиран с товарния вагон на композицията. За всяко допълнително парче багаж се плаща по 2 лв.

„Газпром“ и „Булгаргаз“

ще подпишат споразумение за създаването на смесено дружество, което ще проектира участъка от „Южен поток“ – бъдещия газопровод, който ще мине през територията на България. През януари 2008 година България и Русия подписаха международно споразумение по проекта. То трябва да бъде ратифицирано от парламента. Според текста на споразумението „Газпром“ е определен за оператор на газопровода по българска територия. Освен двустранните споразумения с България, Сърбия и Италия ще бъде подписано и многонационално международно споразумение с държавите, през чиято територия ще преминава газопроводът.

gár Köztársaság elnökhelyettese, Nikolaj Vaszilev, Sztéfan Danailov és Evgenij Zselev miniszter, valamint az ukrainai, a moldáviai, a németországi és más határon túli bolgár közösségek képviselői.

Bulgáriában a legolcsóbb

a munkaerő az Európai Unió területén: az átlagórabér 2,1 Euró, a legdrágább pedig Dániában, ahol átlagban 35 Eurót fizetnek egy órai munkáért. Magyarországon a munkaerő ára egy órára 7,7 Euró, ami 15,2%-os növekedést jelent. Bulgáriában és Romániában az EU-hoz történt csatlakozás óta a fizetések jelentős mértékben emelkedtek, különösen a magánszektorban.

A bolgár háztartások 34%-a,

vagyis 990 ezer család él a 176 levás szegénységi küszöb alatt. 195 leva egy főre jutó keresettel, vagyis szintén nagy szegénységben pedig a bolgár háztartások 57,6%-a nyomorog. Az élelmiszerárak 2007 márciusa és 2008 márciusa között Bulgáriában emelkedtek a legnagyobb mértékben az összes EU-tagország közül.

A Bolgár Államvasutak

április 30-tól korlátozást vezetett be a hálókocsiba felvihető poggyászok számát illetően az országon belül közlekedő vonatokon. Az intézkedés oka a Szófia-

Kardam vasútvonalon bekövetkezett katasztrófa, amely során kilencen vesztették az életüket. Ha valaki a megengedett mennyiséget meghaladó számú poggyászt kíván magával vinni, a vonat indulása előtt egy órával le kell adnia az állomáson, hogy a szerelvényhez kapcsolt tehervagonban helyezték el azt. A szállítás csomagonként 2 levába kerül.

Колко са магаретата

(българска народна приказка)

Подкарал Насредин ходжа пет магарета — да ги продава на пазара. Тичал подире им, гонил ги, додето се уморил, и яхнал едно от тях. Като отпочинал малко, той преброил магаретата, които вървели напреде му с клепнали уши.

— Бре, само четири! — викнал ходжата уплашен и скочил на земята. — Едното се е отлъчило, ще се върна да го намеря!

Но преди да се върне, той преброил магаретата още веднъж и видял, че са пет. Зарадван до уши, ходжата пак се метнал на едно от магаретата и подгонил другите напреде си.

Подир някое и друго време той се заловил отново да ги брои.

— Пак четири! — извикал Насредин ходжа и почнал да мига.

Тъкмо в туй време насреща му се задал Хитър Петър.

— Хитър Петре, моля ти се, кажи ми колко са магаретата, които виждаш напреде си, защото, когато ги броя от земята, излизат пет, а щом се метна на самара — едното се губи.

Хитър Петър се усмихнал и отвърнал:

— Магаретата са шест, само че едното е с два крака.

9		7	3	1	6		2	
	1		2					
3		4				7		
8	5				1			
				4				
			8				7	3
		6				2		5
					5		9	
	7		4	2	8	3		6

Крокети от спанак

Продукти: 1 кг спанак, 2-3 глави лук, 2 с.л. брашно, 2 яйца, 1 с.л. масло, 1 кафеена чашка прясно мляко, олио за пържене, 200 гр галета или царевично брашно, сол и черен пипер на вкус

Приготвяне: Ситно нарязаният лук задушавате в масло. Прибавяте брашното и правите светла запръжка. Разреждате с млякото и разбърквате до получаването на гъста каша. Прибавяте нарязания на едро и сварен (да си промени цвета) спанак. Сваляте сместа от огъня и когато изстине, прибавяте жълтъците. Овкусявате. Оформяте крокети. Овалвате ги в галета (царевично брашно) и ги потапяте в разбитите белтъци. Пържите ги около 4-5 минути, до златисто.

След като ги извадите от мазнината крокетите се отцеждат върху салфетка. Поднасят се със салата и сос от кисело мляко с копър и чесън.

Spenótkrokett

Hozzávalók: 1 kg spenót, 2-3 fej hagyma, 2 ek. liszt, 2 tojás, 1 ek. vaj, 1 csésze tej, olaj a sütéshez, 20 dkg zsemlemorzsa vagy kukoricaliszt, só és bors ízlés szerint

Elkészítés: Az apróra vágott hagymát megpároljuk a vajon. Hozzáadjuk a lisztet, és világos rántást készítünk. Felöntjük a tejjel, és addig kevergetjük, amíg besűrűsödik. Hozzáadjuk a feldarabolt és megfőzött spenótot. Levesszük a tűzről, és amikor kihűlt, belekeverjük a tojássárgáját. Ízlés szerint fűszerezjük, majd kroketteket gyúrunk belőle, zsemlemorzsába (kukoricalisztbe) forgatjuk őket, és a felvert tojásfehérjébe mártjuk. 4-5 perc alatt aransárgára sütjük a kroketteket. Miután kivettük a kroketteket az olajból, szalvétán lecsepegtetjük őket. Salátával és káposztával, fokhagymás joghurttal tálaljuk.

Българското възраждане

Последните две столетия от османското владичество са времето на Българско възраждане. Това е период на радикални промени във всички сфери на общественоекономически, политическия и културния живот. Съвременната историопис определя Българското възраждане като епоха на прехода от Средновековието към Новото време, търсейки неговата същност в зараждането на модерните пазарни и обществени отношения в българските земи. Българското Възраждане има три етапа.

Първият е от XVIII до първата четвърт на XIX век и е известен като Ранно българско възраждане. През този етап се ражда буржоазната идеология, националната идея, като паралелно с това започва и процеса на културно и духовно осъзнаване на българите. Те вземат участие в освободителните борби на другите балкански народи и правят първи самостоятелни опити за отхвърляне на чуждата власт.

Вторият период обхваща времето от първата четвърт на XIX в. до края на Кримската война (1853-1856 г.). Тогава се оформя буржоазната структура, поставя се начало на движенията за просвета и независима църква, ускорява се процеса на формиране на българската нация, преминава се към първи самостоятелни опити за освобождение. Третият период е от Кримската война до Освобождението през 1878 г., когато завършва културното и духовното възраждане. Българското стопанско и социално развитие влизат в противоречие с абсолютизма и феодалния ред в Османската империя. Националноосвободителното движение се насочва към извоюване на политическо освобождение на българската нация.

Под влияние на комплекс от вътрешноимперски и външни фактори през XVIII и XIX век настъпват бавни, но видими промени в производството и търговията по българските земи, в културните потребности, в социалното поведение и в народопсихологията на българите. Тези промени създават добри предпоставки за разчупване на затвореността и изолираността на българското общество от останалия християнски свят, както и за постепенното приобщаване на възрожденските българи към ценностите на буржоазната цивилизация. Само за около едно столетие стопанската инициатива на българите нараства многократно. Земеделието и занаятите преживяват бурен подъем. Разширяват се търговските контакти с европейските страни. Възникват манифактурното и фабричното производство. Правят се първите стъпки в банковото и акционерното дело. Модернизира се инфраструктурата по българските земи.

Една немалобройна група християни успява да натрупа значителни капитали, което води до социална диференциация. Постепенно се формира възрожденската буржоазия. По същото време все по-ясно се очертават и контурите на възрожденска интелигенция. Съществен дял във възрожденското развитие на българите заемат и процесите на културно-просветна обнова. В рамките на възрожденската епоха се ражда българското книгопечатане и се утвърждава новобългарският книжовен език. Развиват се художествената литература и светската живопис. Появяват се първите вестници и списания. Поставят се основите на театралното и читалищното дело. Ярکو проявление възрожденските процеси намират и в движението за новобългарска просвета, в църковната борба, в модернизирането на традиционната българска култура, в организираните борби за възстановяване на независимата българска държава.

Българското възраждане се характеризира и с важни промени в етнодемографската област. В навечерието на Освобождението българското население достига, между 4 и 6,5 млн. души. Извършват се миграционни процеси от селата към градовете (т.нар. побългаряване на

градовете), от планинските към равнинните райони. Продължителната политическа криза в Османската империя, кърджалийските размирици, руско-турските войни, както и националноосвободителните движения на българи, сърби и гърци предизвикват мощни емигрантски потоци по посока на Влашко и Молдова, Украйна, Южна Русия, Крим. Само в резултат на Руско-турската война (1828-1829 г.) броят на емигрантите на север от р. Дунав надхвърля 100 хиляди души. Етнодемографското развитие на българите води до формирането и утвърждаването на българската възрожденска нация. Този процес намира външна изява в движението за църковно-национална независимост, чиято цел е да възстанови независимата българска църква, с което да бъде официално призната българската нация и нейните исторически сложили се етнически граници.

Показателно за промените в българското общество е делото на Паисий Хилендарски. В продължение на две години той събира материали, съхранявани както в Света гора, така и в други манастири по българските земи. През 1762г. в Зографския манастир той завършва своя труд "История славянобългарска". В нея Паисий утвърждава говоримия език като основа на новобългарската книжовност. Същевременно предлага и една интерпретация на историята, изцяло изградена върху принципите на просвещенския рационализъм. "История славянобългарска" се разпространява в българските земи, от нея са известни около 60 преписа.

Идеите на Паисий Хилендарски за развитието на българската просвета, за духовната и обществената пробуда на народа, намират продължение в дейността Софроний Врачански – един от най-изявените възрожденски личности. С автобиография си "Житие и страдание грешного Софрония", публикувана за пръв път от Г.С.Раковски в "Дунавски лебед", той поставя началото на българската проза, утвърждавайки говоримия език.

XIII. Duna Karnevál Gála

Margitszigeti Szabadtéri Színpad

2008. június 20. péntek 20.00 óra

„A kultúrák közötti párbeszéd Európai éve 2008”

Fellépők:

Magyar Állami Népi Együttes, Duna Művészegyüttes
Trákia Állami Népi Együttes (Bulgária), Pissouri Tánc-
 együttes (Ciprus), EL.KE.L.A.M Táncegyüttes (Görögország),
 Akragas Táncegyüttes és Cordella Táncegyüttes
 (Olaszország), Virgen del Mar Táncegyüttes (Spanyol-
 ország), Leszczyniaci Táncegyüttes (Lengyelország), Hajek
 Táncegyüttes (Szlovákia), Valasek Táncegyüttes (Cseh-
 ország), Szóttos Táncegyüttes (Szlovákia), Róna
 Táncegyüttes (Szerbia), Gyimesi Hagyományőrző Csoport
 (Románia), AEYA Táncegyüttes (Egyiptom), Yunnan Maple
 Táncegyüttes (Kína)

Всеки ден автобус до София

Туристическа агенция Туринг ООД предлага редовни автобусни линии:

София – Будапеща – Братислава – Прага и
 Прага – Братислава – Будапеща – София.

Цена на билета Будапеща – София: 46 евро (в
 едната посока), 82 евро (отиване и връщане),
 10% намаление за деца, учаци и пенсионери.

Разписание: автобусите тръгват всеки ден от
 София (паркинг Техномаркет) и Будапеща
 (автогара Неплигет или ж.п. гара Дели).

**За информация и предварителна продажба
 на билети:**

Стоян Недялков (представител на Туринг
 ООД в Будапеща) – тел.: +36 30 839 7088

Minden nap indul busz Szófiába

A Touring Rt. utazási iroda menetrendszerinti busz-
 járatokat indított: Szófia – Budapest – Pozsony –
 Prága és Prága – Pozsony – Budapest – Szófia.

A jegy ára Budapest – Szófia között: 46 Euró (egy
 irányba), 82 Euró (oda-vissza), diákok és nyugdíja-
 sok részére 10% kedvezmény.

Menetrend: az autóbuszok minden nap indulnak
 Szófiából (Technomarket parkoló) és Budapestről
 (Népliget busz-pályaudvar vagy Déli pályaudvar).

Információ és jegyelvétel:

Nedyalkov Stoyan (Touring Rt. budapesti
 képviselője) – tel: +36 30 839 7088

Цирк Европа

Нова премиера на Малко Театро в копродукция с Родопския
 драматичен театър „Николай Хайтов“, Смолян, Театър
 „Ристо Шишков“, Битоля, Македония и Театър „Гюлотин“,
 Стокхолм, Швеция

На 26 юни от 19 часа

в Българския културен дом

IX район, ул. Вагохид 62.

В годината на културния диалог между страните в Европа
 Малко театро създаде общ спектакъл „Цирк Европа“ в
 копродукция с Родопския драматичен театър „Николай
 Хайтов“, Смолян, Театър „Ристо Шишков“, Битоля,
 Македония и Театър „Гюлотин“, Стокхолм, Швеция.
 Четирите страни са партньори по проекта „С усмивките на
 Дионис – театрален компас север-юг“, за който Родопският
 театър, заедно с останалите театри спечели подкрепа от
 Европейския съюз.

Жанрът на спектакъла е нов цирк. Това е нова сценична
 форма, позволяваща да се използва много хумор и ирония.
 Целта на спектакъла е да бъде предложена представата за
 четирите страни една за друга забавно, в леко и приятно за
 възприемане представление.

Шведските актьори показват как виждат македонците,
 македонците – унгарците, унгарските – българите,
 българските актьори – шведските. Колелото на театралния
 експеримент се затваря в кръг като хоро.

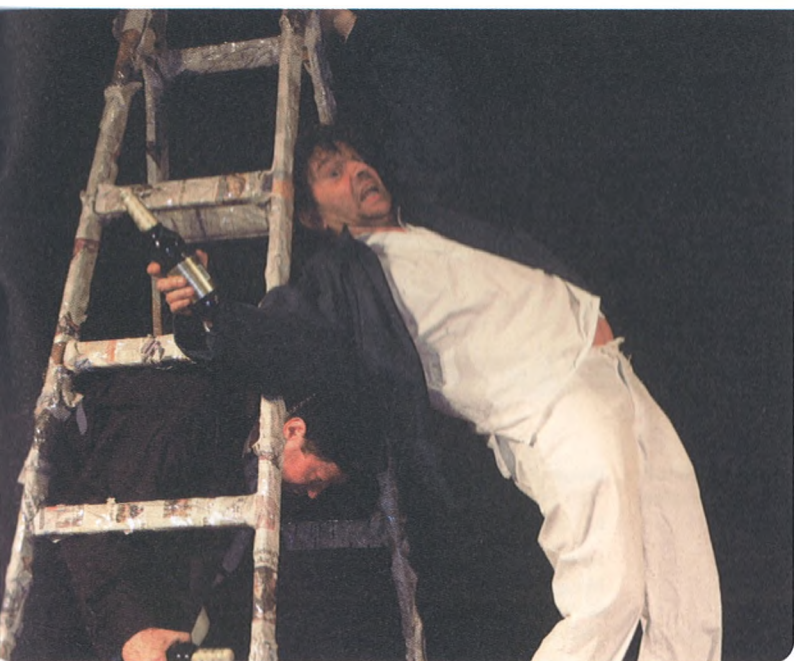
Спектакълът и проектът предоставят възможност на
 творци от различни страни да обменят творчески мисли и
 да създадат нов художествен език.

Спектакълът избира хумора като източник на спонтанно
 общуване и средство за неусетно преодоляване на бариери.
 Той не е затворен в строга драматургия, а се гради на базата
 на импровизацията, използвайки елементи на цирка,
 клоунатата, движенческия театър, словото и музиката.

Малко театро участва с актьорите Габриела Хаджикостова,
 Йозеф Тот и Ищван Наги, който е и режисьор на откъса,
 Рита Бата – актриса от движенчески театър, Виктор Тот –
 музикант, който е и композитор на музикалната среда на
 откъса на Малко театро.

Премиерата на спектакъла ще се състои в България на 18
 юни в Смолян. След това продукцията потегля на
 европейско турне, чиито спирки са София, Битоля,
 Будапеща и Стокхолм. Представлението в Будапеща ще се
 състои на 26 юни от 19 часа в Българския културен дом.

Билети на цена от 2000 форинта, можете да закупите в
 Българския културен дом, тел 216 65 60 и в Българското
 републиканско самоуправление, тел 216 42 10 в работни дни
 между 9 и 16 часа.

Circus Europa

A Malko Teatro koprodukciós bemutatója a Nikolaj Hajtov Rodopei Drámai Színházzal – Szmoljan, Bulgária, a Riszto Siskov Drámai Színházzal – Bitola, Macedónia és a Guillotine Színházzal – Stockholm, Svédország.

2008. június 26. 19.00 óra

Bolgár Művelődési Ház

(1097 Budapest, Vágóhid u. 62.)

A kultúrák közötti párbeszéd európai évének alkalmából a Malko Teatro létrehozott egy közös előadást a szmoljani Nikolaj Hajtov Rodopei Drámai Színházzal, a bitolai Riszto Siskov Drámai Színházzal és a stockholmi Guillotine Színházzal. Négy ország egy-egy színházának közreműködésével jött létre a Dionüszosz mosolyai – Színházi iránytű Észak-Dél elnevezésű projekt, amelyhez a Rodopei Színház a többi színházzal együtt az Európai Uniótól kapott támogatást.

Az előadás műfaja az új cirkusz. Ez egy új színpadi forma, amely a humorra és az iróniára épít. Az előadás célja, hogy a négy ország szórakoztató módon mutassa be egy könnyed és élvezetes előadásban, milyen elképzelések élnek benne a másik népről.

A svéd színészek bemutatják, milyennek látják a makedónokat, a makedónok – a magyarokat, a magyarok – a bolgárokat, a bolgár színészek, pedig a svédek. Mint egy körtánc, úgy zárul be ez a színházi kísérlet. A projekt és az előadás lehetőséget nyújt több ország művészei számára, hogy alkotói ötleteiket megosszák egymással és új alkotói nyelvet hozzanak létre. Az előadás a spontán kommunikáció és a korlátok észrevétlen ledöntése eszközéül a humort választotta. Az improvizációra épül – a cirkusz, a mozgásszínház, a szó és a zene elemeit felhasználva.

A Malko Teatro Hadzsikosztova Gabriella és Tóth József színészekkel, Bata Rita mozgásművésszel, Tóth Viktor zenésszel vesz részt a projektben, az epizód rendezője C. Nagy István.

Az előadás bemutatója Bulgáriában lesz – június 18-án Szmoljanban.

Utána európai turnéra indul a produkció, amelynek állomásai Szófia, Bitola, Budapest és Stockholm. A budapesti előadás június 26-án 19.00 órakor lesz a Bolgár Művelődési Házban.

Az előadásra jegyek kaphatók 2000 forintos egységáron a Bolgár Művelődési Házban (tel.: 216-6560), és a Bolgár Országos Önkormányzat irodájában (1093 Budapest, Lónyay u. 41., tel.: 216-4210), munkanapokon, 9 és 16 óra között.

Програмата

Български културен дом

•• Program

Bolgar Művelődési Ház

м е с е ц ю н и 2 0 0 8 г .

••

2 0 0 8 . j ú n i u s

2, понеделник 11.00

Полагане на венци пред паметника на Хр. Ботев

26, четвъртък 19.00

Премиера на Малко Театро: Цирк Европа

(копродукция с Родопския драматичен театър "Николай Хайтов", Смолян, Театър "Ристо Шишков", Битоля, Македония и Театър "Гюлотин", Стокхолм, Швеция)

2., hétfő 11.00

Hriszto Botev szobrának megkoszorúzása

26., csütörtök 19.00

A Malko Teatro bemutatója: Circus Europa

(koprodukció a Nikolaj Hajtov Rodopei Drámai Színházzal – Szmoljan, a Riszto Siskov Drámai Színházzal – Bitola és a Guillotine Színházzal – Stockholm)

Állandó programok

péntek 17.30

Bolgar néptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00

Játszóház gyerekeknek

minden hónap

első szerdája, 10.00

Nyugdíjasklub

ва ж н и а д р е с и

••

к о з ъ р ъ д е к ъ с ъ м е к

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgar Országos Önkormányzat

1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgar Önkormányzat

1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgar Köztársaság Nagykövetsége

1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgar Pravoszláv Templom

1097 Bp., Vágóhid u. 15.
tel.: 215-0039

Bolgar Nyelvoktató Kisebbségi Iskola

1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgar Kulturális Intézet

1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgar-Magyar Általános Iskola és Gimnázium

1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgar Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

Carevec Étterem és Hotel Rila

1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621